

ISSN 2309-9763

<https://doi.org/10.32626/2309-9763.2020-29>

# Педагогічна освіта: теорія і практика

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА  
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ

**№ 29 (2-2020)**

**Заснований**

*24 квітня 2009 року*

**Засновник**

*Кам'янець-Подільський національний  
університет імені Івана Огієнка  
Інститут педагогіки НАПН України*

**Головний редактор**

*Бахмат Наталія Валеріївна*

**Видається**

*2 рази на рік*

**Зареєстровано**

*Міністерством юстиції України*

**Свідоцтво про державну реєстрацію**

*друкованого засобу масової інформації  
серія КВ № 15071-3643 Р*

**Рекомендовано до друку**

*рішеннями вчених рад*

*Кам'янець-Подільського національного  
університету імені Івана Огієнка  
(протокол №10 від 29.10.2020 р.),  
Інституту педагогіки НАПН України  
(протокол № 11 від 23.11.2020 р.)*

**Рецензування статей здійснено членами**

*редакційної колегії та зовнішніми  
рецензентами*

**Адреса редакції:**

*32302, м. Кам'янець-Подільський,  
вул. Симона Петлюри, 1/б,*

*Педагогічний факультет*

*Кам'янець-Подільського національного  
університету імені Івана Огієнка  
тел (03849)33492*

*E-mail: pedosv@kpnpu.edu.ua*

Збірник наукових праць включено до **Переліку наукових фахових видань України, Категорія «Б»**, педагогічні спеціальності – 011, 012, 013, 014, 015 (наказ МОН України від 17.03.2020 № 409 «Про затвердження рішень Атестаційної колегії Міністерства щодо діяльності спеціалізованих вчених рад від 26 лютого і 6 березня 2020 року та внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 року № 975»).

**Індексується:** Index Copernicus; CEJSH; Google Scholar; CrossRef.

**Архівується** НБУ імені В.І. Вернадського

**Кам'янець-Подільський  
2020**

**Голова редакційної колегії:** **БАХМАТ Наталія Валеріївна**, доктор педагогічних наук, професор, заступник декана педагогічного факультету з наукової роботи та інформатизації освітнього процесу, професор кафедри теорії та методик початкової освіти, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Україна

**Виконавчий редактор:** **КОВАЛЕНКО Олена Михайлівна**, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України

#### РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

**САЄНКО Григорович Володимир**, доктор наук з організації та управління, доцент, Вища школа управління та адміністрування в Ополе, Польща;  
**СЕДЛАКЧЕК-ШВЕД Олександра**, доктор соціальних наук у галузі педагогіки, доцент, Університет Яна Длугоша в Ченстохово, Польща;  
**ФАСНЕРОВА Мартіна**, доктор соціальних наук у галузі педагогіки, доцент, Палацкый університет Оломоуц, Чехія;  
**ГАЛАМАНЖУК Леся Людвиівна**, доктор пед. наук, професор, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Україна;  
**ГРИБАН Григорій Петрович**, доктор пед. наук, професор, Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна;  
**ДУДОРОВА Людмила Юріївна**, доктор пед. наук, професор, Київський національний університет технологій та дизайну, Україна;  
**ЛАБУНЕЦЬ Віктор Миколайович**, доктор пед. наук, професор, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Україна;

**МАТВІЄНКО Олена Валеріївна**, доктор пед. наук, професор, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, Україна;  
**ОНУФРІЄВА Ліана Анатоліївна**, кандидат психологічних наук, професор, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Україна;  
**ПАВЛЮК Євген Олександрович**, доктор пед. наук, доцент, Хмельницький національний університет, Україна;  
**ТЕРЕНТЬЄВА Наталія Олександрівна**, доктор пед. наук, професор, Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка, Україна;  
**ФРИЦЮК Валентина Анатоліївна**, доктор пед. наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Україна;  
**ФЕДІРЧИК Тетяна Дмитрівна**, доктор пед. наук, професор, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна

#### АСОЦІЙОВАНІ РЕДАКТОРИ

**АНДРОЩУК Ігор Петрович**, доктор пед. наук, доцент, Хмельницький національний університет, Україна;  
**АНДРОЩУК Ірина Василівна**, доктор пед. наук, доцент, Хмельницький національний університет, Україна;  
**ВАЛАТ Войжеш**, доктор пед. наук, професор, Жешувський університет, Жешув, Республіка Польща;  
**ГЕВКО Ігор Васильович**, доктор пед. наук, професор, Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка, Україна;  
**ДЕМЧЕНКО Олена Петрівна**, канд. пед. наук, доцент, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Україна

**КАРТАШОВА Любов Андріївна**, доктор пед. наук, професор, Державний заклад вищої освіти «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України, Україна;  
**ЛЮБАРЕЦЬ Владислава Вікторівна**, доктор пед. наук, доцент, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, Україна;  
**МАРТИНЕЦЬ Лілія Асхатівна**, доктор пед. наук, доцент, Донецький національний університет імені Василя Стуса, Україна

**Педагогічна освіта: теорія і практика: Збірник наукових праць / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; Інститут педагогіки НАПН України [гол. ред. Бахмат Н.В.]. Вип. 29 (2-2020). Київ: Міленіум, 2020. 432 с. (Index Copernicus), категорія Б.**

У збірнику наукових праць висвітлюються результати фундаментальних і теоретико-прикладних досліджень у галузі педагогіки та інноваційних технологій в освіті; розглядаються питання підготовки педагогічних працівників до навчання і виховання здобувачів освіти в дошкільній, загальній середній, фаховій передвищій, професійній, післядипломній освіті й у процесі підвищення кваліфікації працівників освіти.

Для науковців, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої, професійної, фахової передвищої та вищої освіти, інститутів післядипломної педагогічної освіти, аспірантів, докторантів.

ISSN 2309-9763

<https://doi.org/10.32626/2309-9763.2020-29>

# Pedagogical Education: Theory and Practice

KAMIANETS-PODILSKYI  
IVAN OHIIENKO NATIONAL UNIVERSITY  
INSTITUTE OF PEDAGOGY OF NAES OF UKRAINE

## Issue 29 (2-2020)

### **Founded**

*April, 24, 2009*

### **The founder**

*Kamianets-Podilskyi National  
Ivan Ohiienko University  
Institute of Pedagogy of the National  
Academy of Educational Sciences of  
Ukraine*

### **Chief Editor**

*Bakhmat Nataliia Valeriivna*

### **Frequency**

*2 times a year*

### **Registered**

*Ministry of Justice of Ukraine*

**Certificate** of state registration of the print  
*media series KB № 15071-3643 P*

### **Recommended for publication**

*by decisions of scientific councils of  
Kamianets-Podilskyi National  
Ivan Ohiienko University  
(Protocol No 10 as of 29.10.2020),  
Institute of Pedagogy of NAES of Ukraine  
(Protocol No 11 as of 23.11.2020)*

*The articles are **reviewed** by the members  
of the editorial board and external reviewers*

### **The address of the editorial office:**

*32302, Kamianets-Podilskyi,  
Symon Petliura str., 1/6,  
Pedagogical Faculty of  
Kamianets-Podilskyi Ivan Ohiienko National  
University  
Tel.: (03849)33492  
E-mail: pedosv@kpnu.edu.ua*

The collection of research papers was added to **the list of scientific professional editions of Ukraine, Category "B"**, pedagogical specialties - 011, 012, 013, 014, 015 (order of the Ministry of Education of Ukraine dated March, 17, 2020 No 409 "On endorsing the Attestation board decision on Activities of the Specialized Scientific Council of February, 26, 2020 and March, 6, 2020 and amendments to the order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated July, 11, 2019 No 975").

**Indexing:** Index Copernicus; CEJSH; Google Scholar; CrossRef.

**Archiving** National Library of Ukraine named after V I Vernadsky

**Kamianets-Podilskyi  
2020**

UDC 371(082)

<https://doi.org/10.32626/2309-9763.2020-29>

**Head of the editorial team:** **BAKHMAT Nataliia Valeriivna**,  
Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vice-Dean of scientific research and informatisation of the educational process of the Pedagogical Faculty, Professor of the Department of Theory and Methods of Primary Education, Kamianets-Podilskyi National Ivan Ohiienko University, Ukraine

**Executive editor:** **KOVALENKO Olena Mykhailivna**  
Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Researcher,  
Institute of Pedagogy of NAES of Ukraine

#### EDITORIAL TEAM

**SAIENKO Volodymyr**, Habilitated doctor in organization and management, Academy of Management and Administration in Opole, Poland  
**SIEDLACZEK-SZWED Aleksandra**, Habilitated doctor of social sciences in the field of pedagogy, Associate Professor, Jan Dlugosz University in Czestochowa, Poland;  
**FASNEROVÁ Martina**, Habilitated doctor of social sciences in the field of pedagogy, Associate Professor, Palacky University Olomouc, Czech Republic;  
**GALAMANZHUK Lesya**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Kamianets-Podilskyi National Ivan Ohiienko University, Ukraine;  
**GRIBAN Grygoriy**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Zhytomir Ivan Franko State University, Ukraine;  
**DUDOROVA Ludmila**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Kyiv National University of Technologies and Design, Ukraine;  
**LABUNETS Viktor**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Kamianets-Podilskyi National Ivan Ohiienko University, Ukraine;

**MATVIENKO Olena**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Dragomanov National Pedagogical University, Ukraine;  
**ONUFRIIEVA Liana**, Candidate of Psychological Sciences, Professor, Kamianets-Podilskyi National Ivan Ohiienko University, Ukraine;  
**PAVLYUK Yevgen**, Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Khmelnytskyi National University, Ukraine;  
**TERENTIEVA Nataliia**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, T. H. Shevchenko National University "Chernihiv Collegium", Ukraine;  
**FRYTSIUK Valentina**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Ukraine;  
**FEDIRCHYK Tetiana**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Ukraine

#### ASSOCIATE EDITORS

**ANDROSHCHUK Ihor**, Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Khmelnytskyi National University, Ukraine;  
**ANDROSHCHUK Iryna**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Khmelnytskyi National University, Ukraine;  
**WALAT Wojciech**, Doctor of Pedagogy, Professor, Rzeszow University, Zheshev, Poland;  
**HEVKO Ihor**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University, Ukraine;  
**DEMCHENKO Olena**, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Ukraine;

**KARTASHOVA Liubov**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, State Institution of Higher Education "University of Educational Management" of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Ukraine;  
**LIUBARETS Vladyslava**, Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Dragomanov National Pedagogical University, Ukraine;  
**MARTYNETS Liliia**, Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Vasyl Stus Donetsk National University, Ukraine

**Pedagogical Education: Theory and Practice:** Collection of research papers / Kamianets-Podilskyi Ivan Ohiienko National University; Institute of Pedagogy of NAES of Ukraine [chief editor Bakhmat N.V.]. Issue 29 (2-2020). Kyiv: Milenium, 2020. 432 p. (Index Copernicus), category B.

In the collection of research papers, the findings of fundamental and theoretical and applied research in the field of Pedagogics and innovative technologies in education are ascertained; the issues of training for teaching and educating learners in pre-school, comprehensive, secondary vocational, professional and post-graduate education and in the process of in-service training are addressed.

The collection of research papers is targeted at scholars, researchers and educators of pre-school, comprehensive, secondary vocational higher education and postgraduate pedagogical education institutions and postgraduate and postdoctoral students.

*Scientific publication*

**Pedagogical Education:  
Theory and Practice  
Collection of research papers  
Issue 29 (2-2020)**

The views expressed in this publication are those of the contributors and do not necessarily reflect the views of the editors

*Publishing house MILENIUM,  
60 Kyrylivska, Kyiv  
Tel.: +38 (067) 849-34-60  
+38 (044) 222-50-84  
E-mail: milenium\_ofis @ukr.net*

Наукове видання

**Педагогічна освіта:  
теорія і практика  
Збірник наукових праць  
Випуск 29 (2-2020)**

Редакція збірника не несе відповідальності за зміст статей та може не поділяти думку автора

*Видавництво «МІЛЕНІУМ»  
вул. Кирилівська, 60, м. Київ  
Тел.: +38 (067) 849-34-60  
+38 (044) 222-50-84  
E-mail: milenium\_ofis @ukr.net*

Підписано до друку 25.11.2020 р. Формат 60x84/8  
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографія.  
Умовно-друковані арк. 54,5. Обліково-видавничі арк. 52,3  
Наклад 300 прим. Замовлення № 83